

Factsheet Connecting Europe Facility 2 (CEF2) voor Transport

Algemeen

Connecting Europe Facility is een financieringsinstrument van de EU voor digitale, energie en transportnetwerken. De Connecting Europe Facility 2 Transport, oftewel CEF2 Transport, is de opvolger van het eerdere CEF-programma dat van 2014-2020 liep. CEF 2 Transport loopt van 2021-2027 en heeft een totaalbudget van 26 miljard. Tijdens het vorige CEF-programma is een ruim half miljard naar 88 Nederlandse projecten gegaan.

TEN-T (Trans Europese Transportnetwerk) is het beleidsprogramma dat bij CEF Transport hoort. Op het TEN-T-netwerk zijn 9 kernnetwerkcorridors vastgesteld. Dit zijn de belangrijkste transportroutes door Europa over de weg, het water en het spoor, inclusief de belangrijkste (lucht-)havens. 3 van de 9 corridors lopen door Nederland. Binnen dit netwerk ligt de Vervoerregio op twee verschillende kerncorridors: North Sea-Baltic Corridor en Rhine-Alpine corridor. Het doel van CEF binnen TEN-T is het uitbouwen, moderniseren, verduurzamen (binnen de kaders van de Green Deal EU), en realiseren van ontbrekende schakels binnen het TEN-T Netwerk.

Naar verwachting zal jaarlijks een call open worden gesteld in '21, '22, '23 en '24, voor de jaren daarna is dat nog niet bekend. De eerste call zal een brede zijn, in '22 en '23 mogelijk thematische calls en in '24 weer een brede call.

De uitvoering van CEF is belegd bij CINEA, Climate, Innovation and Networks Executive Agency, het agentschap dat verschillende financieringsprogramma's implementeert.

Inhoud CEF2

In algemene zijn de belangrijkste beleidsthema's:

- Slim en Groen
→ Europese Green Deal is essentieel. Deze moet in elke aanvraag worden meegenomen.
- Vlot en veilig Europees vrachtverkeer en personenvervoer
- Betere grensoverschrijdende (rail)verbindingen
- Harde infrastructuur en datasystemen
- Duurzame Mobiliteit
- Alternatieve brandstoffen

Ook is er per CEF onderwerp bepaald welke thema's in aanmerking komen.

Welke onderwerpen krijgen subsidie?

- Oplossen van ontbrekende schakels in het netwerk.
- Wegnemen van bestaande infrastructurele knelpunten.
- Beter op elkaar laten aansluiten van de spoorwegnetten en transportdiensten van de lidstaten.
- Verbeteren van grensoverschrijdende infrastructuur.
- Verduurzamen en efficiënter maken van transportsystemen.
- Overschakelen op innovatieve energie-efficiënte transporttechnologieën met een lage CO2 uitstoot.

Enkele onderwerpen hieronder uitgewerkt:

Transport interoperabiliteit

- Acties ter ondersteuning van nieuwe technologieën en innovatie, waaronder automatisering, verbeterde vervoersdiensten, modale integratie, met inbegrip van aspecten van de MaaS-ontwikkeling, zoals gecombineerde en e-ticketing voor passagiers of track and tracing-functies voor goederen;
- Acties ter opheffing van interoperabele barrières, met inbegrip van automatische voorzieningen voor spoorverandering in het goederenvervoer per spoor

Alternatieve brandstoffen

- Acties ter ondersteuning van de uitrol van infrastructuur voor het tanken van waterstof en het opladen van elektriciteit voor het openbaar vervoer in stedelijke knooppunten, zoals het opladen van infrastructuurdepots, op kansen gebaseerde oplaadapparaten en bijbehorende systemen voor energieopslagfaciliteiten

Multimodale reizigershubs

Acties moeten o.a.:

- Gelegen zijn in een stedelijk knooppunt van het Kernnetwerk
- Maakt deel uit van een Sustainable Urban Mobility Plan of van een gelijkwaardig plan;
- Verbetert de toegankelijkheid voor alle gebruikers, met name voor passagiers met beperkte mobiliteit;
- Moet de verbinding met de beschikbare langeafstandsvervoerswijzen mogelijk maken;
- Kan een veilige verbinding met fietsinfrastructuur omvatten, kan veilige verbindingen met deelmobiliteitsoplossingen mogelijk maken

Het werkprogramma wordt naar verwachting in mei 2021 door het Europees Parlement goedgekeurd. Hierna wordt de eerste call in september 2021 verwacht.

Eisen CEF2

Studies of studieprojecten met pilotactiviteiten. Het gaat hier om projecten ter voorbereiding op grootschalige uitvoeringsprojecten, zogenoemde werken. Deze projecten ontvangen over het algemeen een subsidiepercentage van 50% van de projectkosten.

Uitvoeringsprojecten. Deze ontvangen subsidiepercentages van maximaal 30 % van de projectkosten.

Budget

Het totale budget van CEF2 Transport is 26 miljard. Hiervan zit 12,83 miljard in de enveloppe die beschikbaar is voor Nederland. In Nederland kunnen studies max. 50% bijdrage krijgen en uitvoeringsprojecten max. 30% (hiervoor zijn speciale uitzonderingen). Ongeveer 3/5 van het budget is bedoeld voor de uitbouw en voltooiing van het TEN-T netwerk en 2/5 voor de modernisering van TEN-T netwerk (o.a. slimme mobiliteit, duurzaamheid, multimodal passenger hubs).

Wat is de procedure voor een CEF aanvraag?

Indiening van een aanvraag gaat via RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland). RVO beoordeelt of een studie of uitvoeringsproject voldoet aan de gestelde criteria en legt de aanvraag voor aan het ministerie van I&W die akkoord moet gaan met de aanvraag, waarna het project kan worden uitgewerkt. RVO controleert en monitort projecten en adviseert het ministerie van I&W en de Europese Commissie over het beleidsproces.

Evaluatiecriteria

Een project of studie moet bijdragen aan de uitbreiding of modernisering van de TEN T corridor.

Tijdlijn projecten: de verwachting is dat de projecten die in 2021, 2022 en 2023 worden ingediend in beginsel in 2027 afgerond moeten zijn. Dat was ook zo met projecten die in 2014 zijn ingediend: die moesten in principe in 2020 klaar zijn. De Commissie heeft in de loop der tijd beleid geformuleerd om projecten te kunnen verlengen. Maar het uitgangspunt voor aanvragen zal zijn: uiterlijk eind 2027 afronden.

Wat veel meer dan voorheen een rol gaat spelen is de vraag hoe mature de aanvraag is, met andere woorden: kan de schop de grond in op het moment dat de subsidie wordt verleend? Eventuele planologische planprocedures moeten volledig zijn afgerond.

Van belang is tot slot de goedkeuring van het ministerie van I&W voor de aanvraag. Voor grote, strategische projecten geldt een duidelijke link met het MIRT, en de hierboven genoemde mate van rijpheid van de aanvraag.

Wat is de tijdlijn voor het CEF2 traject?

Als een call opengaat is er ongeveer 4 maanden tijd om een project in te dienen. Eerst zal het projectformulier bij RVO worden beoordeeld, duur circa 1 maand. Daarna kan het project volledig worden uitgewerkt en ingediend. Na indiening duurt het ongeveer 6 maanden voordat een contract wordt getekend tussen CINEA en de betrokken partijen.

Waar is meer informatie over CEF2 te vinden?

https://cinea.ec.europa.eu/connecting-europe-facility/about-connecting-europe-facility_en
<https://www.rvo.nl/subsidie-en-financieringswijzer/cef-transport>